Жоғары оқу орындарының педагогикалық мамандарының оқытушыларына арналған педагогика кадрларының біліктілігін арттыру курсының «Инклюзивті білім беру мәнмәтінінде ерекше білім беруді қажет ететін білім алушылардың ЖОО білім ортасын жобалау» тақырыбындағы білім беру бағдарламасы

1. Жалпы ережелер

1. Педагогика кадрларының біліктілігін арттыру курсының «Инклюзивті білім беру мәнмәтінінде ерекше білім беруді қажет ететін білім алушылардың ЖОО білім ортасын жобалау» тақырыбындағы білім беру бағдарламасы(ары қарай – Бағдарлама) жоғары оқу орындарының (ЖОО) педагогикалық мамандарының оқытушыларын оқытуға арналған.

2. Бағдарлама жоғары оқу орындарының педагогикалық мамандар оқытушыларының ерекше білім беруге қажеттілігі бар тұлғаларды оқытатын (ары қарай -ЕБҚ) инклюзивті білім беру аясындағы кәсіби құзыретін арттыруға бағытталған.

2. Глоссарий

Арнайы білім беру бағдарламалары – мүмкіндігі шектеулі балаларды оқытуға арналған бағдарламалар.

Дезадаптация – баланың әлеуметтік-психологиялық немесе психофизиологиялық статусы мен жаңа әлеуметтік жағдайдың талаптары арасындағы сәйкессіздік нәтижесінде пайда болатын психикалық күй.

Денсаулықтың мүгедектігі (ДМС) - психикалық, физиологиялық, анатомиялық құрылымның немесе функцияның кез келген жоғалуы немесе олардан ауытқу, тұрмыстық, әлеуметтік, кәсіптік немесе басқа да қызметті жүзеге асыру қабілетін толық немесе ішінара шектеуге әкеп соғады.Инклюзивтік білім беру – ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс.

Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар адамдар (балалар) – денсаулығына байланысты білім алуда тұрақты немесе уақытша қиындық көріп жүрген, арнайы, жалпы білім беретін оқу бағдарламалары мен қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларына мұқтаж адамдар.

Жеке оқу жоспары – белгілі бір оқушының ерекшеліктері мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, оның мазмұнын дараландыру негізінде білім беру бағдарламасын әзірлеуді қамтамасыз ететін оқу жоспары

Кедергісіз орта – қоршаған орта жағдайында халықтың қауқары аз топтарының кедергісіз, қауіпсіз, тәуелсіз қозғалысын қамтамасыз ететін іс-шаралар кешені.

Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу – білім беру-тәрбие процесіндегі балаға көмектің (немесе қолдаудың) ерекше түрі, ол мамандардың тұтас, жүйелі ұйымдастырылған қызметін білдіреді, оның барысында әрбір баланың мүмкіндіктері мен қажеттіліктеріне сәйкес оның табысты оқуы мен дамуы үшін әлеуметтік-психологиялық және педагогикалық жағдайлар жасалады.

Психологиялық-медициналық-педагогикалық консультация (ПМПК) - әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау көрсетілімдерін белгілеу, білім берудің түрі мен нысанын айқындау, оңалтудың жеке бағдарламасын жасау мақсатында кемтар балаларды диагностикалау мен психологиялық-медициналық - педагогикалық тексеруді жүзеге асыратын мемлекеттік мекеме.

3. Бағдарламалар тақырыптары

Модуль 1. Нормативтік-құқықтық модуль	1.1 Қазақстан Республикасының Білім туралы Заңы. Қазақстан Республикасының білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 - 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы.
	1.2 ҚР инклюзивті білім беруді жүзеге асырудың нормативті – құқықтық негізі
Модуль 2. Психологиялық-педагогикалық модуль	2.1 ЖОО студенттерін кәсіби оқытуды ынталандырудың психологиялық ерекшеліктері (А.Маслоу, Мак-Клелланд, К. Альдерфер ынталандыру теориялары)
	2.2 ЖОО инклюзивті жоғары кәсіби білім беру мүгедектік, ЕББҚ студенттерін психологиялық.-педагогикалық қолдау. Шетел гуманистік психологиядағы педагогика-психологиялық сүйемелдеу идеялары (Г. Олпорт, А. Маслоу, К. Роджерс, Дж. Мид, М. Кун, И. Блумер). Л.В. Байбородова, Н.Г. Битянова, О.С. Газман, И.В. Дубровина, С.В. Дудчик еңбектеріндегі педагогика-психологиялық сүйемелдеу идеялары.
	2.3 Білім алу үрдісінде психофизиологиялық ауткуы бар тұлғалардың психологиялық ерекшеліктері (адаптация үрдісі, кәсібилендіру, кәсіптік бағдар) Л.С.Выготскийдің мүгедектік тұлғалардың педагогика-психологиялық білім концепциясы. Ерекше білімді қажет ететін талапкердің психофизилогиялық

	ерекшеліктері, тұлғалық сипаттамалары. ЕББҚ және мүгедектік тұлғалардың жоғары оқу жүйесіне енгізілген негізгі топтары.
	2.4 Мүгедек және ерекше қажеттіліктері бар студенттердің виктимизациясын педагогикалық түзету (Л. В. Франк, Д. В. Ривман, В. И. Полубинский А. В. Мудрик, И. Г. Малкина-Пых, Е. С. Фоминых). ЕББҚ және мүгедек студенттердің психофизилогиялық жағдайларына әсер ететін негативті факторлары.
	2.5 Мүгедектіктің және мүгедектің психологиялық көрінісінің әлеуметтік стереотипі (әлеуметтік және мүгедектіктің медициналық моделі, М.Мид, А. Асмолов ережелері, пайдалалық мәдениетінен адамгершілік мәдениетіне, Домбровский А., Морозова Е. А., Шевель П. П.)
Модуль 3. Мазмұндық модуль	3.1 ЖОО да инклюзивтік білім беруді іске асырудың педагогикалық жағдайлары (А.Мудрик, Ю.Бабанский педагогикалық жағдайларды классификациялау, ашық инклюзивті білім беру факторы)
	3.2 Тұлғаға бағытталған оқыту (Н.А. Алексеев, И.А. Якиманская, В.В. Сериков теориялары). Ынталандырудағы және тиімді ұйымдастырудағы тұлғаға бағытталған оқытутың принициптері
	3.3 Мүгедек және ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттердің жоғары кәсіби инклюзивті білім берудің теоретикалық және практикалық мәселелері. Инклюзивті білім берудің философиясы және принциптері. Білім беру үйымдарындағы инклюзивті білім беру үрдісінің үш аспектісі: инклюзивті мәдениетін құру, инклюзивті саясатты дамыту және инклюзивті тәжірибені енгізу (Тони Бут и Мэл Эйнскоу)
	3.4 Әртүрлі нозологиялық студенттерді жалпы және өзіне тән ерекшеліктер
	3.5 Мүгедектік және ЕББҚ студенттерін шетелдегі, ТМД елдеріндегі, Қазақстандағы оқыту тәжірибесін салыстырмалы талдау.
	3.6 Бауман атындағы РГТУ тәжірибесі бойынша есту қабілеті бұзылған студенттерді оқыту және әлеуметтену ерекшеліктері
	3.7 Көру қабілеті бұзылған студенттерді оқыту және әлеуметтену ерекшеліктері
	3.8 БЦП студенттерді оқыту және әлеуметтену

	ерекшеліктері
	3.9 Мүгедектік және ЕББҚ студенттерге инклюзивті білім берудің реабилитациялық – білім саласын құру. НГТУ әлеуметтік институтының реабилитациялық – білім үрдісінің тәжірибесі. А.И.Герцена атындағы Ресей мемлекеттік педагогикалық университетінің тәжірибесі.
	3.10 Мүгедек және ерекше білім беруді қажет ететін адамдар үшін оқу үдерісін оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді дайындау. Әртүрлі студенттер нозология топтары үшін оқу материалдарын дайындау ерекшеліктері. Инклюзивті білім берудегі мүгедектік және ЕББҚ студенттердің әлеуметтік және кәсіби бейімдеуі ретінде икемделген білім бағдарламалары.
	3.11 Портфолио студенттердің оқу жетістіктерін бағалаудың технологиясы ретінде. ИС университетінің жеке беті негізінде электронды портфолионы дайындау және жүргізу.
	3.12 ЖОО оқытушыларының кәсіби құзыреттілігінің қалыптасу деңгейін анықтау
Модуль 4. Технологиялық модуль	4.1 ЕББҚ, мүгедектігі бар тұлғаларды қашықтан оқыту технологиясы. Б. Б. Айсмонтас мүгедектік және ЕББҚ студенттердің жоғары кәсіптік инклюзивті білім беру ұйымдарының қашықтан оқытуды ұйымдастырудың теориялық және практикалық негіздері.
	4.2 Арнайы білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, мультимедиалық мазмұн элементтерін дамыту: студенттің пәніне скринкастарды жасау
	4.3 Ерекше психофизикалық дамуы бар тұлғалар үшін «Windows» операциялық жүйесі «Ерекше функциялар» опциясын қолдану
Модуль 5. Вариативті модуль	5.1 ЖОО оқитын мүгедек студенттер үшін әлеуметтік және мәдениеттік моделін жобалау
	5.2 Әр түрлі нозология және мүгедектігі бар студенттерге қорытынды аттестация рәсімдеудің ерекше жағдайларын жасау
	5.3 Мүгедектік және ЕББҚ студенттер үшін (талантты студенттер, қиын өмірлік жағдайларға тап болған студенттер) жеке білім траекториясын жобалау

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

3. Бағдарламаның мақсаты инклюзивті білім беруді жүзеге асыру үшін жоғары оқу орындарының педагогикалық мамандар оқытушыларын қажетті, оның ішінде электронды оқытуды және қашықтан оқытудың білім беру технологияларын пайдалану бойыншы кәсібі құзыретін дамыту.

4. Бағдарламаның міндеттері:

1) ЖОО жағдайында ЕББҚ тұлағаларды әлемдік ғылым және оқыту тәжірибесінің жетістіктері бойынша біріңғайлы түсінік және психолого-педагогикалық суйемелдеуінің тәжіребиелік дағдыларын қалыптастыру.

2) Тыңдаушыларға студенттердің жалпы және әртүрлі нозология, мүгедектіктің ерекшеліктерімен таныстыру;

3) Инклюзивті білім берудің ғылыми-әдістемелік негіздері туралы ЕББҚ студенттердің әртүрлі нозологиялық топтармен, мүгедектікпен түсінігін қалыптастыру;

3) ЕББҚ студенттерінің, оқыту үрдісіне мүгедектікпен, оқыту және табысты интеграция бойынша кәсіби құзыретін жобалау және модельдеу дағдыларын қалыптастыру;

4) Нозология типінің ЕББҚ студенттерін ескере отырып білім беру технологияларын және интерактивтік технологияларды, оның ішінде қашықтан білім беру технологияларды бейімдеу бойынша білігін қалыптастыру;

6) ЕББҚ білім алушылардың жеке білім беру траекториясын құру және іске асыру білігін, функционалдық шектеуі бар, мүгедектік және ЕББҚ студенттер үшін жоғары кәсіби қолжетімділіктің талдауын қалыптастыру;

7) ЕББҚ студенттерімен қызмет жасауға қажетті кәсіби маңызды сапаны қалыптастыруға көмектесу,

5. Курстың соңында тыңдаушылар:

1 білім беру саласындағы мемлекет саясатын, инклюзивті білім берудің әлемдік тәжірибесі мен заманауи тенденцияларын, мүгедектік және ЕББҚ студенттерінің, әртүрлі нозологиялық топтардың, оқыту және тұлғаны дамытудағы ерекшеліктерін, инклюзивті білім беру терминологиясын біледі және түсінеді;

2) жоғары оқу орындарындағы инклюзивті білім беруді реттейтін нормативті-құқықтық құжаттарын; инклюзивті білім берудің мүгедектік ЕББҚ студенттердің, әртүрлі нозологиялық топтардың ғылыми-әдістемелік негіздерін; мүгедектіктік, жоғары оқу орындарында ЕББҚ студенттерін, педагогикалық суйемелдеуді түсінеді және қолданады;

3) Мүгедек білім алушылар және ЕББҚ тұлғалар контингентінің ерекшеліктеріне білім беру технологияларын бейімдеу, оның ішінде қашықтық білім беру технологиялары бойынша оқыту, инклюзивті білім беру саласын жобалау, ЕББҚ білім алушылардың жеке білім беру траекториясын құру және іске асыру, мүгедектік және ЕББҚ студенттер үшін жоғары кәсіби қолжетімділікті талдау қабілетін игереді;

4) Инклюзивті білім беру жағдайында педагогикалық үрдістің субьекттерімен конструктивтік қарау, эмпатия, толерантность, педагогикалық оптимизм, психологиялық көмек беру қабілетін және ерекше қажет ететін және мүгедектік тұлғаларды қолдау құзыреттерін игереді.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

6. Бағдарлама 5 модульден тұрады:
1) нормативтік-құқықтық;
2) психологиялық-педагогикалық;
3) мазмұндық;
4) технологиялық;
5) вариативтік.

1) Нормативтік-құқықтық модуль. Модульде ұсынылған тақырыптар тыңдаушыларға Қазақстан Республикасының Білім беру жүйесіндегі даму, тәрбие және оқыту үдерістеріне бағыттары мен қағидаттарын анықтауға және инклюзивті білім беру саласында нормативтік-құқықтық негіздерін игеруге бағытталған.

2) Психологиялық-педагогикалық модуль. Модуль инклюзивті білім беру жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғаларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету бойынша тыңдаушылардың кәсіби дағдыларын арттыруға бағытталған.

3) Мазмұндық модуль. Модуль инклюзивті білім беру жағдайында білім беру процесін ұйымдастыру, жүзеге асыру бойынша тыңдаушылардың кәсіби құзыреттілігін дамытуға, оқушылардың аналитикалық және шығармашылық ойлауын дамытуға, ЕБҚ студенттер оқытудың жаңа тәсілдерін дамытуға бағытталған.

4) Технологиялық модуль. Модуль аясында тыңдаушылар инклюзивті білім беруде қашықтықтан оқытуда заманауи цифрлық технология құралдарын пайдалана отырып, мультимедиялық контентті және тақырып бойынша скринкаст жасау жолдарын әзірлеу дағдыларын жетілдіреді.

5) Вариативтік модуль. Модуль тыңдаушылардың өзекті қажеттіліктері саласындағы тақырыптарды қамтиды. Модуль тестілеуге дайындықты қамтиды.

7. Вариативтік модульдің тақырыптары тыңдаушылардың кіріс сауалнамасы негізінде анықталады.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

8. Біліктілікті арттыру курстары:

1) күндізгі оқу күндізгі оқу курсының оқу-тақырыптық жоспары (бұдан әрі – ОТЖ) сәйкес ұйымдастырылады. Күндізгі оқу курсының ұзақтығы 80 сағатты құрайды.

2) онлайн оқыту курсы осы Бағдарламадағы оқу-тақырыптық жоспарға сәйкес ұйымдастырылады және де екі оқу кезеңін құрайды: онлайн - 30 сағат, өз бетінше оқу (оффлайн) – 50 сағат.

Күндізгі және онлайн оқу курсының ұзақтығы 80 сағатты құрайды. Күндізгі және онлайн оқытудың бір апталық курсын ұйымдастыру кезінде ОТЖ сағаттарының саны 2 есеге қысқарады.

9. Білім беру процесі оқытудың келесі интерактивті түрлері мен әдістерін қамтиды: дәрістер, семинарлар, тәжірибелік жұмыс, тренингтер, жобалау әдістері, мүгедектік, ЕББҚ студенттерді сүемелдеу және оқыту бойынша тәжірибелері бар оқытушылардың шеберлік сыныптар, конференциялар, кейс әдістері, SWOT-талдау, бейнефильмдерді талқылау, сұрақтарды бірлесіп шешу, вебинар, онлайн-кеңес, жоба қорғау.

10. Тыңдаушылардың білімін бақылау мен бағалау мақсатында өзіндік жұмыс, жобалау жұмысы және тестілеу.

7. Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Модуль 1. Нормативтік-құқықтық модуль

Модульдің өзектілігі инклюзивті білім беру саласындағы жоғары білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары мен қағидаттарын көрсететін нормативтік құқықтық актілер бойынша білімді қалыптастыруда.

Модуль 2. Психологиялық-педагогикалық модуль.

Модульдің өзектілігі ЕББҚ студенттерді психологиялық-педагогикалық қолдау саласында жоғары оқу орындары оқытушыларының кәсіби құзыреттіліктерін дамытуда, инклюзивті білім беруде оқу үдерісін тиімді ұйымдастыру.

Модуль 3. Мазмұндық модуль.

Модульдің өзектілігі ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттер үшін арнайы білім беру жағдай ұйымдастыруда дағдыларын жетілдіру болып табылады.

Модуль 4. Технологиялық модуль.

Модульдің өзектілігі қазіргі заманғы IT-технологияларды және ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерге психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету технологиясын қолданудың практикалық дағдыларын дамытуда.

Модуль 5. Вариативтік модуль.

Модульдің өзектілігі оқытылатын курста алған білімдері мен дағдылары негізінде тыңдаушылардың рефлексиялық дағдыларын қалыптастыруда.

Күндізгі оқу курсының оқу-тақырыптық жоспары

№	Тақырыбы	Дәріс	Таңдау дәрісі	Тренинг	Практикалық сабақ	Семинар	Жоба қорғау	Тестілеу	Барлығы
1.	Нормативтік-құқықтық модуль	2				2			4
1.1	Қазақстан Республикасының Білім туралы Заңы. Қазақстан Республикасының білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 - 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы.	2							2
1.2	ҚР инклюзивті білім беруді жүзеге асырудың нормативті – құқықтық негізі					2			2
2.	Психологиялық-педагогикалық модуль	4		4	2	2			12
2.1	ЖОО студенттерін кәсіби оқытуды ынталандырудың психологиялық ерекшеліктері (А.Маслоу, Мак-Клелланд, К. Альдерфер ынталандыру теориялары)	2							2
2.2	ЖОО инклюзивті жоғары кәсіби білім беру мүгедектік, ЕББҚ студенттерін психологиялық.-педагогикалық қолдау. Шетел гуманистік психологиядағы педагогика-психологиялық сүйемелдеу идеялары (Г. Олпорт, А. Маслоу, К. Роджерс, Дж. Мид, М. Кун, И. Блумер). Л.В. Байбородова, Н.Г. Битянова, О.С. Газман, И.В. Дубровина, С.В. Дудчик еңбектеріндегі педагогика-психологиялық сүйемелдеу идеялары.			2					2

2.3	Білім алу үрдісінде психофизиологиялық аутқуы бар тұлғалардың психологиялық ерекшеліктері (адаптация үрдісі, кәсібилендіру, кәсіптік бағдар) Л.С.Выготскийдің мүгедектік тұлғалардың педагогика-психологиялық білім концепциясы. Ерекше білімді қажет ететін талапкердің психофизилогиялық ерекшеліктері, тұлғалық сипаттамалары. ЕББҚ және мүгедектік тұлғалардың жоғары оқу жүйесіне енгізілген негізгі топтары.				2				2
2.4	Мүгедек және ерекше қажеттіліктері бар студенттердің виктимизациясын педагогикалық түзету (Л. В. Франк, Д. В. Ривман, В. И. Полубинский А. В. Мудрик, И. Г. Малкина-Пых, Е. С. Фоминых). ЕББҚ және мүгедек студенттердің психофизилогиялық жағдайларына әсер ететін негативті факторлары.			2					
2.5	Мүгедектіктің және мүгедектің психологиялық көрінісінің әлеуметтік стереотипі (әлеуметтік және мүгедектіктің медициналық моделі, М.Мид, А. Асмолов ережелері, пайдалалық мәдениетінен адамгершілік мәдениетіне, Домбровский А., Морозова Е. А., Шевель П. П.)	2				2			4
3	Мазмұндық модуль	8		18	14	6	4	2	52
3.1	ЖОО да инклюзивтік білім беруді іске асырудың педагогикалық жағдайлары (А.Мудрик, Ю.Бабанский педагогикалық жағдайларды классификациялау, ашық инклюзивті білім беру факторы)			2	2				4
3.2	Тұлғаға бағытталған оқыту (Н.А. Алексеев, И.А. Якиманская, В.В.	2			2				4

	Сериков теориялары). Ынталандырудағы және тиімді ұйымдастырудағы тұлғаға бағытталған оқытутың принициптері								
3.3	Мүгедек және ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттердің жоғары кәсіби инклюзивті білім берудің теоретикалық және практикалық мәселелері. Инклюзивті білім берудің философиясы және принциптері. Білім беру үйымдарындағы инклюзивті білім беру үрдісінің үш аспектісі: инклюзивті мәдениетін құру, инклюзивті саясатты дамыту және инклюзивті тәжірибені енгізу (Тони Бут и Мэл Эйнскоу)	2		2	2				6
3.4	Әртүрлі нозологиялық студенттерді жалпы және өзіне тән ерекшеліктер			2	2				4
3.5	Мүгедектік және ЕББҚ студенттерін шетелдегі, ТМД елдеріндегі, Қазақстандағы оқыту тәжірибесін салыстырмалы талдау.	2				2			4
3.6	Бауман атындағы РГТУ тәжірибесі бойынша есту қабілеті бұзылған студенттерді оқыту және әлеуметтену ерекшеліктері			2		2			4
3.7	Көру қабілеті бұзылған студенттерді оқыту және әлеуметтену ерекшеліктері			2		2			4
3.8	БЦП студенттерді оқыту және әлеуметтену ерекшеліктері			2					2
3.9	Мүгедектік және ЕББҚ студенттерге инклюзивті білім берудің реабилитациялық – білім саласын құру. НГТУ әлеуметтік институтының реабилитациялық – білім үрдісінің тәжірибесі. А.И.Герцена атындағы Ресей мемлекеттік педагогикалық университетінің тәжірибесі.	2		2					4

3.10	Мүгедек және ерекше білім беруді қажет ететін адамдар үшін оқу үдерісін оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді дайындау. Әртүрлі студенттер нозология топтары үшін оқу материалдарын дайындау ерекшеліктері. Инклюзивті білім берудегі мүгедектік және ЕББҚ студенттердің әлеуметтік және кәсіби бейімдеуі ретінде икемделген білім бағдарламалары.			2	4				6
3.11	Портфолио студенттердің оқу жетістіктерін бағалаудың технологиясы ретінде. ИС университетінің жеке беті негізінде электронды портфолионы дайындау және жүргізу.			2	2				4
3.12	ЖОО оқытушыларының кәсіби құзыреттілігінің қалыптасу деңгейін анықтау						4	2	6
4	Технологиялық модуль			6	2				8
4.1	ЕББҚ, мүгедектігі бар тұлғаларды қашықтан оқыту технологиясы. Б. Б. Айсмонтас мүгедектік және ЕББҚ студенттердің жоғары кәсіптік инклюзивті білім беру ұйымдарының қашықтан оқытуды ұйымдастырудың теориялық және практикалық негіздері.			2					2
4.2	Арнайы білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, мультимедиалық мазмұн элементтерін дамыту: студенттің пәніне скринкастарды жасау			2	2				4
4.3	Ерекше психофизикалық дамуы бар тұлғалар үшін «Windows» операциялық жүйесі «Ерекше функциялар» опциясын қолдану			2					2
5.	Вариативтік модуль		4						4
5.1	ЖОО оқитын мүгедек студенттер								

	үшін әлеуметтік және мәдениеттік моделін жобалау								
5.2	Әр түрлі нозология және мүгедектігі бар студенттерге қорытынды аттестация рәсімдеудің ерекше жағдайларын жасау								
5.3	Мүгедектік және ЕББҚ студенттер үшін (талантты студенттер, қиын өмірлік жағдайларға тап болған студенттер) жеке білім траекториясын жобалау								
	Барлығы	14	4	28	18	10	4	2	80

Ескертпе: 1академиялық сағат – 45 минут.

Онлайн оқыту курсының оқу-тақырыптық жоспары

№	Тақырыбы	Дәріс	Онлайн кеңес	Вебинар	Жоба қорғау	Тестілеу	Тыңдаушының өз бетінше оқыту	Барлығы
1.	Нормативтік-құқықтық модуль	2					2	4
1.1	Қазақстан Республикасының Білім туралы Заңы. Қазақстан Республикасының білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 - 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы.	1					1	2
1.2	ҚР инклюзивті білім беруді жүзеге асырудың нормативті – құқықтық негізі	1					1	2
2.	Психологиялық-педагогикалық модуль		2	2			8	12
2.1	ЖОО студенттерін кәсіби оқытуды ынталандырудың психологиялық ерекшеліктері (А.Маслоу, Мак-Клелланд, К. Альдерфер ынталандыру теориялары)		2					2

2.2	ЖОО инклюзивті жоғары кәсіби білім беру мүгедектік, ЕББҚ студенттерін психологиялық.-педагогикалық қолдау. Шетел гуманистік психологиядағы педагогика-психологиялық сүйемелдеу идеялары (Г. Олпорт, А. Маслоу, К. Роджерс, Дж. Мид, М. Кун, И. Блумер). Л.В. Байбородова, Н.Г. Битянова, О.С. Газман, И.В. Дубровина, С.В. Дудчик еңбектеріндегі педагогика-психологиялық сүйемелдеу идеялары .						2	2
2.3	Білім алу үрдісінде психофизиологиялық ауытқуы бар тұлғалардың психологиялық ерекшеліктері (адаптация үрдісі, кәсібилендіру, кәсіптік бағдар) Л.С.Выготскийдің мүгедектік тұлғалардың педагогика-психологиялық білім концепциясы. Ерекше білімді қажет ететін талапкердің психофизилогиялық ерекшеліктері, тұлғалық сипаттамалары. ЕББҚ және мүгедектік тұлғалардың жоғары оқу жүйесіне енгізілген негізгі топтары.						4	4
2.4	Мүгедек және ерекше қажеттіліктері бар студенттердің виктимизациясын педагогикалық түзету (Л. В. Франк, Д. В. Ривман, В. И. Полубинский А. В. Мудрик, И. Г. Малкина-Пых, Е. С. Фоминых). ЕББҚ және мүгедек студенттердің психофизилогиялық жағдайларына әсер ететін негативті факторлары.			2				2
2.5	Мүгедектіктің және мүгедектің психологиялық көрінісінің әлеуметтік стереотипі (әлеуметтік және мүгедектіктің медициналық моделі, М.Мид, А. Асмолов ережелері, пайдалалық мәдениетінен адамгершілік мәдениетіне, Домбровский А., Морозовай Е. А., Шевель П. П.)						2	2
3	Мазмұндық модуль	4	2	4	4	2	36	52
3.1	ЖОО да инклюзивтік білім беруді іске асырудың педагогикалық жағдайлары	2					2	4

	(А.Мудрик, Ю.Бабанский педагогикалық жағдайларды классификациялау, ашық инклюзивті білім беру факторы)							
3.2	Тұлғаға бағытталған оқыту (Н.А. Алексеев, И.А. Якиманская, В.В. Сериков теориялары). Ынталандырудағы және тиімді ұйымдастырудағы тұлғаға бағытталған оқытутың принициптері		2				2	4
3.3	Мүгедек және ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттердің жоғары кәсіби инклюзивті білім берудің теоретикалық және практикалық мәселелері. Инклюзивті білім берудің философиясы және принциптері. Білім беру үйымдарындағы инклюзивті білім беру үрдісінің үш аспектісі: инклюзивті мәдениетін құру, инклюзивті саясатты дамыту және инклюзивті тәжірибені енгізу (Тони Бут и Мэл Эйнскоу)	2					4	6
3.4	Әртүрлі нозологиялық студенттерді жалпы және өзіне тән ерекшеліктер						4	4
3.5	Мүгедектік және ЕББҚ студенттерін шетелдегі, ТМД елдеріндегі, Қазақстандағы оқыту тәжірибесін салыстырмалы талдау.						4	4
3.6	Бауман атындағы РГТУ тәжірибесі бойынша есту қабілеті бұзылған студенттерді оқыту және әлеуметтену ерекшеліктері						4	4
3.7	Көру қабілеті бұзылған студенттерді оқыту және әлеуметтену ерекшеліктері						4	4
3.8	БЦП студенттерді оқыту және әлеуметтену ерекшеліктері						2	2
3.9	Мүгедектік және ЕББҚ студенттерге инклюзивті білім берудің реабилитациялық – білім саласын құру. НГТУ әлеуметтік институтының реабилитациялық – білім үрдісінің тәжірибесі. А.И.Герцена атындағы Ресей мемлекеттік педагогикалық						4	4

	университетінің тәжірибесі.							
3.10	Мүгедек және ерекше білім беруді қажет ететін адамдар үшін оқу үдерісін оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді дайындау. Әртүрлі студенттер нозология топтары үшін оқу материалдарын дайындау ерекшеліктері. Инклюзивті білім берудегі мүгедектік және ЕББҚ студенттердің әлеуметтік және кәсіби бейімдеуі ретінде икемделген білім бағдарламалары.			2			4	6
3.11	Портфолио студенттердің оқу жетістіктерін бағалаудың технологиясы ретінде. ИС университетінің жеке беті негізінде электронды портфолионы дайындау және жүргізу.			2			2	4
3.12	ЖОО оқытушыларының кәсіби құзыреттілігінің қалыптасу деңгейін анықтау				4	2		6
4	Технологиялық модуль			6			2	8
4.1	ЕББҚ, мүгедектігі бар тұлғаларды қашықтан оқыту технологиясы. Б. Б. Айсмонтас мүгедектік және ЕББҚ студенттердің жоғары кәсіптік инклюзивті білім беру ұйымдарының қашықтан оқытуды ұйымдастырудың теориялық және практикалық негіздері.			2				2
4.2	Арнайы білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, мультимедиалық мазмұн элементтерін дамыту: студенттің пәніне скринкастарды жасау			2			2	4
4.3	Ерекше психофизикалық дамуы бар тұлғалар үшін «Windows» операциялық жүйесі «Ерекше функциялар» опциясын қолдану			2				2
5.	Вариативтік модуль		2				2	4
5.1	ЖОО оқитын мүгедек студенттер үшін әлеуметтік және мәдениеттік моделін жобалау							
5.2	Әр түрлі нозология және мүгедектігі бар							

	студенттерге қорытынды аттестация рәсімдеудің ерекше жағдайларын жасау							
5.3	Мүгедектік және ЕББҚ студенттер үшін (талантты студенттер, қиын өмірлік жағдайларға тап болған студенттер) жеке білім траекториясын жобалау							
	Барлығы	6	6	12	4	2	50	80

Ескертпе: 1 академиялық сағат – 45 минут

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Тыңдаушылардың білімін бақылау мен бағалау мақсатында өзіндік жұмыс, жобалау жұмысы және тестілеу жүргізіледі.

Жобаны бағалау критерийлері:

1) Теориялық және практикалық сабақтардың көлемі.
2) Тақырыптың жаңашылдығы мен өзектілігі.
3) Креативтілік.
4) Нақты проблемаларды шешу үшін білімді пайдалана білу.
5) Өз мәтіні мен таныстырылымын тақырыпқа сай және қисынды құра білу.
6) Шешендік қабілет.

Жобаны бағалау критерийлері

№	Бағалау критерийлері	Балдар	Түсініктемелер
1	Зерттеу проблемаларын тұжырымдау. Проблемалардың маңыздылығы мен өзектілігі		
2	Қойылған проблемалардың жоба мақсаттары мен міндеттеріне сай келуі		
3	Жоба мазмұнын құрылымдау, қисындылығы мен дәйектілігі		
4	Жоба тақырыбы мазмұнының сай болуы: - проблеманы ашу деңгейі; - жоспарға сай болуы.		
5	Жұмыстың келешегі: - жұмыс нәтижелерінің практикалық маңызы; - жұмысты жалғастыру мүмкіндігі.		
6	Жобада инновациялық ұстанымдарды пайдалану		
7	Шешендік шеберлік		
8	Сұрақтарға жауаптар		

9	Шығармашылық ұстаным		
	Балдар саны		

Балдар жиынын дәстүрлі бағалау нормаларына мына схема бойынша жүзеге асыру ұсынылады:
«5» (өте жақсы) бағасы 17-20 балл жиынына қойылады.
«4» (жақсы) бағасы 14-16 балл жиынына сай келеді.
«3» (қанағаттанарлық) бағасы 10-13 балл жиынына сай келеді.

Өзіндік жұмысты жазуға қойылатын талаптар

Өзіндік жұмыстар оқытылған модуль бойынша тапсырмалардың бірін таңдап орындау және кейін оны тьютордың тексеруіне жіберу. Орындалған жұмыс MS Word, MS Power Point форматында рәсімделеді.

Білімді меңгеру деңгейін анықтау үшін төмендегідей параметрлер қолданылады:

1) оқытылған модуль бойынша оқу материалының мазмұнын меңгеруі;
2) практикалық тапсырмаларды орындағанда теориялық білімді қолдануы;
3) ұсынылған материалдың практикалық ерекшелігі;
4) ұсынылған мәселенің толық және нақты негіздемесі;
5) талапқа сай рәсімделуі.

Тыңдаушының өзіндік жұмысты орындау бойынша білімі бағасы баллдық бағаны бесбалдық жүйеге ауыстыруымен жүзеге асырылады:

1) «Өте жақсы»: 9-10 балл, (85-100%);
2) «Жақсы»: 7-8 балл, (75-84%);
3) «Қанағаттанарлық»: 5-6 балл, (50-74%).

9. Курстан кейінгі сүйемелдеу

Курстан кейінгі қолдау жүйесінде жоғары оқу орындарының оқытушыларын қолдау шаралары мыналар арқылы жүзеге асырылады:

- консультациялар, онлайн іс-шараларды өткізу;
- электронды пошта, мессенджерлер, әлеуметтік желілер арқылы университеттердің профессорлық-оқытушылық құрамының тәжірибесін зерделеу. Қажет болған жағдайда курстың кураторы (оқытушы) қажетті әдістемелік және цифрлық ресурстармен қамтамасыз етеді.
- облыстық, республикалық деңгейдегі іс-шараларға (конференция, семинар, вебинар және т.б.) қатысу арқылы жоғары оқу орындары оқытушыларының кәсіби өсуін зерттеу; облыстық, республикалық басылымдарда, бұқаралық ақпарат құралдарында оқутышылардың мақалаларын (бірлескен авторлық болуы мүмкін) жариялау; әдістемелік нұсқаулықтар жариялау.

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Білім туралы Заңы;

2. Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 - 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 988 Қаулысы.

3. Инклюзивті білім берудің ресурстық орталығы туралы ереже. Астана, Ы.Алтынсарин атындағы ҰАО. – 2019 ж

4. Байменова Б.С. Развитие инклюзивного образования в Казахстане и за рубежом: учебное пособие /Б.С.Байменова.- Алматы: издательство «Эверо», 2017.-148

5. Аллахвердиева Л.М. Особенности формирования образовательной среды в инклюзивном вузе / Л.М. Аллахвердиева, Е.М. Бабанова // Вектор экономики. - 2020. - № 3. - С. 64.

6. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларға психологиялық-әдістемелік қамтамасыз ету және қолдау. Ы.Алтынсарин атындағы ҰАО әдістемелік нұсқаулар. 2019.

7. Инклюзивті білім беру үдерісі қатысушылардың психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін арттыру бойынша әдістемелік нұсқаулар. Әдістемелік ұсыныстар. – Нұр-Сұлтан: Ы.Алтынсарин атындағы ҰАО, 2019.- 200 б.

8. Годовникова Л.В. Психолого-педагогическое сопровождение научно-исследовательской деятельности студентов с овз в вузе / Л.В. Годовникова, А.С. Великанова // Научный результат. Педагогика и психология образования. - 2020. - Т. 6, № 1. - С. 53-70.

9. «Білім беру ұйымдарында инклюзивті мәдениетті қалыптастыру бойынша әдістемелік ұсыныстар». Әдістемелік нұсқаулар. - Нұр-Сұлтан: Ы.Алтынсарин атындағы ҰАО, 2019. -320 б.

10. Краснопевцева Т.Ф. К вопросу о готовности научнопедагогических работников вуза к реализации инклюзивного образования / Т.Ф. Краснопевцева, И.Ф. Фильченкова, И.В. Винокурова //Вестник Мининского университета. - 2020. - Т. 8, № 1. - С. 5-21.

Қосымша әдебиеттер:

11. Брицкая Е.О. Профессиональные затруднения педагогов, возникающие в процессе дистанционного обучения детей с особыми потребностями. http://emissia.org/offline/2019/2190.htm

12. Ерсарина А. М. Развитие инклюзивного образования в Республике Казахстан [Текст] // Открытая школа (Рус). - 2019. - №1 (112). - С. 10-13. – http://www.open-school.kz

13. Жалмухамедова А.К., Ешпанова Д.Д. Инклюзивное образование в Казахстане: состояние, проблемы, перспективы, 2019.

14. Включение детей с ограниченными возможностями в общее образование. Ресурсные материалы. / Составит. Елисеева И.Г.-Астана, 2019.

15. Создание специальных условий для детей с нарушениями зрения в общеобразовательных учреждениях: Методический сборник/ Отв. ред. С.В. Алехина// Под.ред. Е.В.Самсоновой. — М.: МГППУ, 2019. — 56с.

16. Гостева Л.З. Преодоление педагогических стереотипов преподавателей высшей школы в современной инклюзивной образовательной среде / Л.З. Гостева // Вестник Амурского государственного университета. Серия: Гуманитарные науки. - 2020. - № 90. - С. 86-88. –

17. Гурьянова Е.Н. Некоторые проблемы преподавания иностранного языка студентам с особыми образовательными потребностями / Е.Н. Гурьянова // Вестник РГГУ. Серия: Психология. Педагогика. Образование. - 2020. - №3.- С.115 - 122.

18. Карева Г.В. Формирование культуры здоровья у студентов с ограниченными возможностями здоровья / Г.В. Карева, С.Н. Сбитный // Бизнес. Образование. Право. - 2020. № 1. - С. 413-416.